

UA-2074

B. A. (Sem. II) Examination
February/March – 2012
Political Science : Paper - II
(Indian Politics - II)

Time : Hours]

[Total Marks :

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
B. A. (Sem. 2)	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
Political Science : Paper - 2	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text"/> 2 <input type="text"/> 0 <input type="text"/> 7 <input type="text"/> 4	<input type="text"/>
Section No. (1, 2,.....) : <input type="text"/> NIL	
	Student's Signature

(૨) પ્રશ્ન-૧ ફરજિયાત છે.

(૩) તમામ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

૧ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો :

(૧) કોરમ એટલે શું ?

(૨) મુખ્ય ચૂંટણી કમિશનરની નિમણૂક કોણ કરે છે ?

(૩) સમવાયી વ્યવસ્થામાં દુષ્પરિવર્તનશીલ બંધારણની જરૂરિયાત કેમ અનિવાર્ય હોય છે ?

(૪) સંસદીય સરકારમાં બહુપક્ષ પ્રથા શા માટે ઈચ્છનીય નથી ?

(૫) સમવાયતંત્રી વ્યવસ્થા એટલે શું ?

(૬) રાજ્ય યાદીમાં કુલ કેટલા વિષયો છે ?

(૭) સંસદીય લોકશાહીમાં પ્રધાનમંડળ કોને જવાબદાર હોય છે ?

૨ ભારતીય સંસદીય પ્રથાની સમીક્ષા કરો.

અથવા

૨ “ભારત સમવાયતંત્રીની અપેક્ષાએ એકતંત્રી રાજ્ય વધુ છે.” - આ વિધાનને ચર્ચો.

૩ ભારતના ચૂંટણી પંચની રચના અને સત્તાઓની વિગતે ચર્ચા કરો.

અથવા

૩ કોંગ્રેસ પક્ષનું સંગઠન, વિચારસરણી અને ચૂંટણીગત દેખાવોની ચર્ચા કરો.

૪ ભારતીય રાજકારણ સામેના પડકારોની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.

અથવા

૪ ભારતની વિદેશનીતિના ધ્યેયો સ્પષ્ટ કરી, તેના સિદ્ધાંતોની ચર્ચા કરો.

૫ ટૂંક નોંધ લખો : (ગમે તે બે)

(અ) ભારતમાં ચૂંટણી સુધારાઓ

(બ) દ્વિ-પક્ષ પ્રથા

(ક) કેબિનેટ

(ડ) કાયદાના શાસનનો અભાવ.

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) As per the instruction no. 1 of page no. 1.

(2) Question no. 1 is compulsory.

(3) All questions have equal marks.

1 Answer the following questions in short :

(1) What is quorum ?

(2) Who appoint chief election commissioner ?

(3) Why Rigid Constitution is the essential necessity in Federal system ?

(4) Why Multi Party System is not desirable for Parliamentary form of Government ?

(5) What is Federal System ?

(6) How many subjects are there in State List ?

(7) In Parliamentary Democracy council of Ministers is responsible to whom ?

2 Evaluate the Indian Parliamentary system.

OR

2 "India is more unitary than federal form of state." - Discuss this statement.

3 Discuss the Formation and the powers of election commission of India in detail.

OR

3 Discuss the organization, ideology and election performance of Congress Party.

4 Discuss the challenges of Indian Politics in detail.

OR

4 Clarify the aims of Indian Foreign Policy and discuss the principles of it.

5 Write short notes : (any two)

- (a) Electoral Reforms in India
- (b) Two-Party System
- (c) Cabinet
- (d) Absence of rule of law.

हिन्दी अनुवाद

- सूचना : (1) सूचना नं. 1 पृष्ठ नं. 1 अनुसार है ।
(2) प्रश्न 1 अनिवार्य है ।
(3) सभी प्रश्नों के अंक समान है ।

9 निम्नलिखित प्रश्नों के संक्षिप्त में उत्तर दीजिए :

- (१) कोरम क्या है ?
- (२) मुख्य निर्वाचन आयुक्त को कौन नियुक्त करता है ?
- (३) संघीय प्रणाली में दुष्परिवर्तनशील संविधान की आवश्यकता क्यों महसूस होती है ?
- (४) संसदीय सरकार में बहु दल प्रणाली इच्छनीय क्यों नहीं है ?
- (५) संघीय व्यवस्था क्या है ?
- (६) राज्य सूची में सब मिलाकर कितने कार्य हैं ?
- (७) मंत्री मंडल किस के प्रति जवाबदेह है ?

२ भारतीय संसदीय प्रणाली का मूल्यांकन कीजिए ।

अथवा

२ “भारत संघीय की अपेक्षा एकात्मक राज्य ज्यादा है” – इस विधान को समझाइए ।

३ भारत के निर्वाचन आयोग की रचना और सत्ता की विस्तृत चर्चा कीजिए ।

अथवा

३ काँग्रेस दल का संगठन, विचारधारा और चुनाव नतीजे की चर्चा कीजिए ।

४ भारतीय राजनीति के सामने खड़ी चुनौतियाँ की चर्चा विस्तार से कीजिए ।

अथवा

४ भारत के विदेशनीति के ध्येय को स्पष्ट करते हुए उसके सिद्धांतों की चर्चा कीजिए ।

५ संक्षिप्त टिप्पणियां लिखिए : (किन्हीं दो)

(अ) भारत में चुनाव सुधार

(ब) द्वि-दल प्रणाली

(क) केबिनेट

(ड) विधि के शासन का अभाव ।